

Eskilstuna kommun
info@eskilstuna.se

Beslut för grundskola

efter tillsyn i Ärstaskolans grundskola i Eskilstuna kommun

Skolinspektionens beslut

Föreläggande

Skolinspektionen förelägger med stöd av 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Eskilstuna kommun att senast den **8 mars 2018** vidta åtgärder för att avhjälpa påtalade brister. De vidtagna åtgärderna ska senast samma dag skriftligen redovisas för Skolinspektionen.

Nedan redovisas förslag på åtgärder.

Extra anpassningar och särskilt stöd

Skolinspektionen konstaterar att Eskilstuna kommun inte uppfyller författningskraven avseende att:

- Ansvariga på skolan utreder elevens behov av särskilt stöd skyndsamt, om det visar sig att det stöd som getts i form av extra anpassningar inte är tillräckligt för att eleven ska ha möjlighet att nå de kunskapskrav som minst ska uppnås. Detsamma gäller om det finns särskilda skäl att anta att sådana anpassningar inte skulle vara tillräckliga. (3 kap. 8 § skollagen)

Åtgärder

- Rektorn ska säkerställa att det finns en fungerande arbetsprocess avseende särskilt stöd och att personalen anmäler elevers behov av särskilt stöd till rektorn.

Trygghet, studiero och åtgärder mot kränkande behandling

Skolinspektionen konstaterar att Eskilstuna kommun inte uppfyller författningskraven avseende att:

- Vid skolenheten bedrivs ett målinriktat arbete för att motverka kränkande behandling av elever. (6 kap. 6-10 §§ skollagen)

Åtgärder

- Rektorn ska se till att personalen anmäler alla uppgifter om kränkande behandling till rektorn.

Bedömning

Skolinspektionen bedömer att det finns brister i arbetet med särskilt stöd vid Ärstaskolans grundsärskola. Det saknas samsyn kring arbetet med särskilt stöd vilket medför en risk att elevers eventuella behov av särskilt stöd inte anmäls till rektorn och därmed inte utreds. Eleverna riskerar då att inte få det stöd de behöver och har rätt till.

Rektorn behöver därför säkerställa att det finns en fungerande arbetsprocess avseende särskilt stöd så att behov av särskilt stöd anmäls och utreds enligt författningarna.

Skolinspektionen bedömer vidare att det finns brister i arbetet med att anmäla och utreda uppgifter om kränkande behandling vid Ärstaskolans grundsärskola. Personalen saknar samsyn och det råder oklarhet kring vad som är kränkande behandling elever emellan. Detta medför att inte alla uppgifter om kränkande behandling anmäls och utreds, trots befintliga och kända rutiner. Om inte alla fall av kränkande behandling anmäls och utreds försvåras möjligheterna att bedriva ett målinriktat arbete mot kränkande behandling vid skolenheten. Rektorn behöver därför säkerställa att personalen har en samsyn kring kränkande behandling och att alla fall av kränkande behandling anmäls och utreds.

Föreläggande

Extra anpassningar och särskilt stöd

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen bedömer att det finns brister i Ärstaskolans grundsärskolas arbete med särskilt stöd. Det saknas samsyn kring arbetet med särskilt stöd vilket medför en risk att elevers eventuella behov av särskilt stöd inte anmäls till rektorn och därmed inte utreds. Skolinspektionen vill framhålla att även om eleverna uppnår kunskapskraven så som de är formulerade för träningsskolan kan eleverna uppvisa andra svårigheter i skolsituationen som kan utgöra skäl för att utreda deras behov av särskilt stöd.

Rättslig reglering

Av skollagen framgår att när det kan befaras att en elev inte kommer att nå de kunskapskrav som minst ska uppnås, trots att stöd har getts i form av extra anpassningar inom ramen för den ordinarie undervisningen, ska det anmälas till rektorn, som ska se till att elevers behov av särskilt stöd skyndsamt utreds. Behovet av särskilt stöd ska även utredas om eleven uppvisar andra svårigheter i sin skolsituation. Vidare framgår att samråd ska ske med elevhälsan om det inte är uppenbart obehövligt.

Av Skolverkets allmänna råd (SKOLFS 2014:40, s. 24) med kommentarer om arbetet med extra anpassningar, särskilt stöd och åtgärdsprogram framgår att rektorn ansvarar för att det finns tydliga och fungerande rutiner på skolenheten för vad som gäller när till exempel lärare och övrig skolpersonal uppmärksammar att en elev kan vara i behov av särskilt stöd. Rektorn har ett ansvar för att se till att personalen känner till och följer de här rutinerna. Vidare framgår att bedömningen i grundsärskolan ska utgå från hur eleven utvecklas mot att nå kunskapskraven i olika ämnen i årskurserna 6 eller 9 eller i olika ämnesområden i årskurs 9. Det kan förekomma att en elev för närvarande når de kunskapskrav som minst ska uppnås, men uppvisar andra svårigheter vilka gör att skolan bedömer att eleven längre fram under skoltiden kan få svårigheter att nå de kunskapskrav som minst ska uppnås. Det kan till exempel handla om en elev med en funktionsnedsättning, psykosocial problematik, psykisk ohälsa, svårigheter i det sociala

samspelet, koncentrationssvårigheter samt upprepad eller långvarig frånvaro. Även i dessa fall kan eleven vara i behov av extra anpassningar eller särskilt stöd (s. 12–13).

Skolinspektionens utredning

Av samtliga intervjuer och insänd dokumentation framgår att ingen elev vid Ärstaskolans grundsärskola har åtgärdsprogram och att ingen elev haft det de senaste sex månaderna. Samtliga intervjuer ger en samstämmig bild av att undervisningen anpassas utifrån elevernas individuella behov och förutsättningar och att eleverna får extra anpassningar. Av samtliga intervjuer framgår vidare att det råder oklarhet kring när elevers behov av särskilt stöd ska utredas. Representanter för elevhälsan uppger att själva skolformen i sig kan ses som ett särskilt stöd. Elevhälsorepresentanterna uppger att de kan bli inblandade i elevärenden om en elev har problem som inte i första hand har en pedagogisk orsak utan kräver andra förklaringar. Biträdande rektorn menar att det är särskilt svårt att avgöra vad som är särskilt stöd i träningsskolan eftersom särskilt stöd först är aktuellt när målen inte kan uppnås. Kraven är formulerade så att alla uppnår dem, menar biträdande rektorn. Lärarna uppger att alla eleverna har extra anpassningar i någon mån. Lärarna har dock inte definierat vad som är extra anpassningar respektive särskilt stöd.

Motivering till föreläggande som ingripande

Då verksamheten vid Ärstaskolans grundsärskola inte uppfyller de krav som följer av de föreskrifter som gäller för verksamheten, föreligger skäl att förelägga Eskilstuna kommun att fullgöra sina skyldigheter och vidta åtgärder för att avhjälpa bristerna.

Trygghet, studiero och åtgärder mot kränkande behandling

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen bedömer att det finns brister i Ärstaskolans grundsärskolas målinriktade arbete för att motverka kränkande behandling. Alla uppgifter om kränkande behandling anmäls inte till rektorn. Det finns visserligen rutiner för hur kränkningar ska hanteras, men det saknas samsyn hos personalen avseende vad som kan utgöra en kränkning elever emellan och vad som krävs för att en anmälan ska göras. Om inte alla uppgifter om kränkande behandling anmäls och utreds försvåras möjligheterna att bedriva ett målinriktat arbete mot kränkande behandling.

Rättslig reglering

Av skollagen framgår att personal som får kännedom om att en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling i samband med verksamheten är skyldig att anmäla detta till rektorn. Vidare framgår att rektorn är skyldig att anmäla händelsen vidare till huvudmannen och att huvudmannen är skyldig att skyndsamt utreda omständigheterna kring de uppgivna kränkningarna och i förekommande fall vidta de åtgärder som skäligen kan krävas för att förhindra kränkande behandling i framtiden.

Skolinspektionens utredning

Av samtliga intervjuer och insänd dokumentation framgår att det finns rutiner för hur kränkande behandling ska hanteras. Dessa rutiner är gemensamma för hela Tuna

skolområde. Inga fall av kränkande behandling har rapporterats de senaste tolv månaderna. Lärarna uppger att ingen av dem gjort någon anmälan gällande kränkningar mellan elever.

Lärarna uppger i intervjun att de diskuterar kränkande behandling i olika sammanhang och att de arbetar förebyggande för att kränkningar inte ska ske. Lärarna uttrycker under intervjun olika syn på vad som avgör när en anmälan ska göras avseende händelser elever emellan. Några lärare menar att eleverna kan ha svårt att förstå att saker de gör kan upplevas som kränkande av andra. Som exempel nämns en händelse då en elev spottat på en annan elev som då blev ledsen. Personalen som såg händelsen diskuterade saken men någon anmälan gjordes inte. Lärare och assistenter lyckades förhindra att det skedde igen. Oavsett situation är det en kränkning att bli spottad på, menar någon annan. Lärarna menar att en sådan händelse ändå inte kan tolereras utan måste förebyggas.

Representanterna för elevhälsan berättar att händelser med kränkande behandling ska föras vidare från rektorn till elevhälsoteamet om behov finns. Det har dock inte varit något ärende som de deltagit i. I en kränkning ska det finnas en avsikt och det ska uppfattas som en kränkning, menar representanterna för elevhälsan.

Rektorn och biträdande rektorn uppger att hög personaltäthet och att personalen alltid är med eleverna förebygger att kränkande behandling uppstår. På frågan om huruvida alla situationer som kan uppfattas kränkande anmäls svarar de att det är svårt veta om det är en kränkning mellan elever och att det är tydligare när det gäller en vuxen som kränker en elev. Rektorn och biträdande rektorn menar att det finns en samsyn kring vad en kränkning är – det är allt som sker när en elev gör en annan elev illa på något vis. Som exempel på en situation där det är svårt att avgöra om det är en kränkning nämns om en elev slår en annan elev i sandlådan. Det är svårare med eleverna i träningskolan än andra elever, menar de.

Motivering till föreläggande som ingripande

Då verksamheten vid Ärstaskolans grundsärskola inte uppfyller de krav som följer av de föreskrifter som gäller för verksamheten, föreligger skäl att förelägga Eskilstuna kommun att fullgöra sina skyldigheter och vidta åtgärder för att avhjälpa bristerna.

Områden där Skolinspektionen inte har funnit brister

Det har vid tillsynen inte framkommit annat än att skolenheten uppfyller kraven inom övriga områden som granskats; undervisning och lärande, bedömning och betygsättning, förutsättningar för lärande och trygghet samt styrning och utveckling av verksamheten.

På Skolinspektionens vägnar

Carin Holtz
Enhetschef

Sarah Vinterlycka
Utredare

Allmänt om tillsynen:

Mer om Skolinspektionens tillsyn hittar du på www.skolinspektionen.se

Bilagor

Bilaga 1: Fakta om Ärstaskolans grundsärskola

Fakta om Ärstaskolans grundsärskola

Skolinspektionen har genomfört tillsyn av Eskilstuna kommun under hösten 2017. Ärstaskolans grundsärskola besöktes av Skolinspektionen den 11 oktober 2017 och den 12 oktober 2017.

Huvudman för Ärstaskolans grundsärskola är Eskilstuna kommun. På skolan går 19 elever i årskurserna 1–6 med inriktning träningskola. Verksamheten leds av en rektor och en biträdande rektor. Skolan ligger i samma byggnad som en grundskola, Ärstaskolan f–6.

Måluppfyllelse

Nationell statistik saknas för grundsärskolan. Enligt Ärstaskolans grundsärskolas egen resultatredovisning avseende läsåret 2016/2017 har alla elever uppnått de förväntade kunskapsmålen. Inom alla ämnesområden utom estetisk verksamhet har någon eller några elever utvecklats över förväntan. Särskilt många har utvecklats över förväntan i ämnesområdet kommunikation.